

Veileder for utforming av søknad om områdekonsesjon

1 Lovverk

Områdekonsesjonsordningen er lovfestet i energiloven av 29.06.90 § 3-2. En områdekonsesjon er en generell tillatelse til - innenfor et avgrenset område og på nærmere angitte vilkår - å bygge og drive anlegg for fordeling av elektrisk energi med nominell spenning over 1 kV og opp til og med 22 kV jf forskrift til energiloven av 07.12.90 § 3-3. I tillegg er det adgang til å la områdekonsesjonene omfatte kablede anlegg og utvidelser i bestående transformator- og koplingsstasjoner med nominell spenning opp til og med 132 kV, jf forskriften § 3-3. Områdekonsesjon er en generell tillatelse til å bygge og drive høyspent fordelingsanlegg som ellers ville krevd konsesjon hver for seg etter energiloven § 3-1.

Områdekonsesjon gis til nettselskap, industribedrifter innenfor bedriftens område og til kraftselskaper innenfor utbyggingsområder for kraftanlegg.

Industribedrifter kan få godkjent anlegg innenfor bedriftsområdet som konsesjonsfrie.

Området vil oftest være en eller flere kommuner, med grense som tilsvarer kommunegrensene. I noen tilfeller følger ikke konsesjonen kommunegrensene. For bedrifter vil områdekonsesjonen omfatte industribebyggelsen.

Anlegg for sammenknytning med et annet nettselskaps nett omfattes av områdekonsesjonene og skal behandles etter de bestemmelser som gjelder for områdekonsesjoner. Det forutsettes at vedkommende konsesjonærer inngår avtale om sammenknytningen.

Den som gis områdekonsesjon etter § 3-2 i energiloven skal levere elektrisk energi til abonnentene innenfor det geografiske området konsesjonen gjelder for. Netteiers leveringsplikt er hjemlet i energiloven § 3-3, og en grundigere beskrivelse av leveringsplikten er gitt i forarbeidene til loven (Ot. Prp. nr. 43 (1989-90)).

2 Krav til en områdekonsesjonssøknad

De fleste nettselskap med ansvar for distribusjon til alminnelig forsyning har i dag tidsbegrensede områdekonsesjoner. Når disse løper ut, eller det skjer endringer i selskapsform eller i konsesjonsområdets utstrekning, må det søkes ny konsesjon. Tilsvarende gjelder ved sammenslutninger av kraftselskap. Ønskes en utvidelse av spenningsgrensen for en eksisterende områdekonsesjon etter forskriften § 3-3, må også ny søknad fremmes på vanlig måte.

Søknad om områdekonsesjon skal inneholde følgende opplysninger:

- Søkers navn. Eventuelle nye søkere (uten tidligere konsesjon) skal gi en kort beskrivelse av sin virksomhet og organisasjonsform.
- Hvilken tillatelse som søkes. Lovhenvisning (energiloven § 3-2)
- Søknadens foranledning (utløp av tidsbegrenset konsesjon, endret selskapsform, endret spenningsgrense etc.).
- Beskrivelse av områdets begrensning. Kart som viser områdegrensen skal vedlegges.
- Opplysninger om eventuelle planer eller pågående drøftelser med sikte på endringer av organisasjonsforholdene i distriktet.

Som det fremgår av loven og forskriften, gjelder områdekonsesjonsordningen kun for fordelingsanlegg. For andre typer anlegg, eksempelvis produksjonsanlegg, må det søkes om egen anleggskonsesjon for etter energiloven § 3-1. NVE stiller imidlertid ikke krav til egen anleggskonsesjon for elektriske anlegg i vannkraftverk der spenningen i stasjonen og nettet ikke overstiger 22 kV. Disse anleggene kan bygges og drives i medhold av det lokale nettselskapets områdekonsesjon. Utbygger tar kontakt med områdekonsesjonær direkte. Det forutsettes at planlagte anlegg er godt grunnlagt, og at det er tatt nødvendig hensyn til andre arealbruksinteresser.

Konsesjonssøknader om områdekonsesjoner sendes til:

Norges vassdrags- og energidirektorat, Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo.

Kontakt gjerne NVE for veiledning og gjennomlesning av et utkast til søknad før formell oversendelse. Utkast til konsesjonssøknader skal sendes til seksjon for energikonsesjon ved seksjonssjef Arne Olsen aro@nve.no. Ved tilbakemelding vil NVE gi beskjed om hvor mange søknadseksemplarer det er behov å trykke opp.

NVE avgjør om det er behov for høring, jf. energiloven § 2-2.

Søknad om områdekonsesjon sendes som hovedregel ikke på høring. Ved evt. høring er fylkesmannen, fylkeskommuner og kommuner alltid høringsparter. Avhengig av anleggets art, får i tillegg aktuelle frivillige organisasjoner, foreninger, berørte nettselskaper eller andre som representerer grupper som har interesse i saken, søknaden sendt til høring.

Når det planlagte tiltak forventes å ha små konsekvenser for omgivelsene, kan NVE bestemme at høring m.v. er unødvendig, jf. energilovens § 2-2, der det framgår at utleggelse, kunngjøring og høring unnlates "når det finnes ubetenkelig".

3 Bygging av nye anlegg

3.1 Bygging av nye anlegg innen rammen av en områdekonsesjon

Når det er gitt områdekonsesjon og det skal bygges nye anlegg som ligger innen rammen av denne, vil behandlingen være foreskrevet i vilkårene for områdekonsesjonen. Disse vilkårene trer da inn i stedet for den vanlige konsesjonsbehandlingen.

Før arbeid med nye anlegg eller ombygging settes i verk, skal konsesjonær gjennomføre følgende:

- Kommunen, fylkesmannen, grunneiere og rettighetshavere og andre berørte skal være forelagt planene skriftlig og gitt anledning til å uttale seg. Frist for å komme med uttalelse skal være **minst 3 uker**. Ved vesentlige innvendinger mot anlegget skal saken forelegges NVE. Hvis minst en offentlig myndighet går imot planen, regnes det som en vesentlig innvending og saken skal forelegges NVE til avgjørelse.
- *Automatisk fredete kulturminner*
Utbygger plikter ved planlegging av nye tiltak å få undersøkt om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner jf lov om kulturminner av 09.06.1978 nr. 50 §8. Potensielle utbyggere skal henvende seg til fylkeskommunens kulturminneforvaltning og samisk kulturminneråd dersom kulturminner kan bli berørt. Dersom tiltaket kan skade automatisk fredete kulturminner, må det søkes om tillatelse fra vedkommende myndighet. I de fire nordligste fylkene skal utbygger gi melding til de samiske kulturmyndigheter. Dette gjelder også for kommunene Ørland, Rissa, Bjugn, Åfjord, Roan, Osen, Oppdal, Rennebu, Meldal, Rørø, Holtålen, Midtre Gauldal, Selbu og Tydal i Sør-Trøndelag og kommunene Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset og Os i Hedemark fylke.
- *Tekniske etater/selskaper*

Utbygger skal forelegge planene skriftlig for de tekniske etater/selskaper som berøres av anlegget, og motta direkte svar. Høringsfrist må være **minst 3 uker**. Aktuelle tekniske etater/selskaper er: Aktuelt fylkesvegkontor av Statens vegvesen, Kystdirektoratets distriktskontor, Jernbaneverket, Luftfartstilsynet og Telenor.

- Dersom områdekonsesjonær ikke er ansvarlig for regional kraftsystemplan, skal også planansvarlig informeres. I de tilfeller planlagte nyanlegg eller endringer i eksisterende fordelingsanlegg kan berøre interessene til andre områdekonsesjonærer eller konsesjonærer for regionalnettet, skal disse informeres.
- Melding av anlegg i henhold til [Forskrifter for elektriske forsyningsanlegg](#) følger de bestemmelser som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap fastsetter.
- Planene skal inneholde:
 - en beskrivelse av anlegget (utstrekning, spenning, tverrsnitt, mastetype, rydde- og byggeforbundsbelte)
 - beliggenhet avmerket på kart i relevant målestokk, for eksempel 1:5000.
 - en systemmessig begrunnelse for anlegget
 - en kort beskrivelse av konsekvenser for miljø og arealbruk
- Nødvendig grunn og rettigheter til det planlagte anlegg må være ervervet ved minnelig avtale eller ved ekspropriasjon. For kraftledninger med inntil 22 kV nominell spenning sendes søknad om ekspropriasjon til fylkesmannen som avgjør om tillatelse skal gis.

Hensikten med vilkårene ovenfor er at konsesjonæren skal sørge for tilnærmet samme høring som foreskrevet når det blir søkt NVE om konsesjon for et enkeltanlegg. For å få fram alle relevante data, anbefales det å ta uformell kontakt med de berørte instanser under planleggingen av anlegget.

Etter områdekonsesjonsordningen er konsesjonær ansvarlig for framdrift, orientering og igangsetting av arbeidet når nødvendige prosedyrer er fulgt.

3.2 NVEs behandling av områdekonsesjonssaker ved uenighet.

Dersom det kommer inn vesentlige merknader til planen, skal saken oversendes NVE for avgjørelse. Saker som oversendes NVE bør være dokumentert tilsvarende en konsesjonssøknad for en anleggskonsesjon, se egen veileder. At virkningene av planen vanligvis er begrenset sammenlignet med større anlegg, tilsier normalt en kort omtale av de enkelte tema. Gjelder innvendingene traséføringen, bør det i oversendelsen til NVE legges vekt på å beskrive konsekvenser for miljø og arealbruk og begrunne trasévalget. Dersom det er uenighet om det systemmessige grunnlaget for det planlagte anlegget, bør det i oversendelsen legges vekt på den systemmessige begrunnelsen for å realisere tiltaket.

Ved mottak av saken vil NVE kontrollere om den er tilstrekkelig belyst og etter behov få gjennomført befaringer, ekstra utredninger og høringer. NVE kan gi tillatelse til utbygging, eventuelt med betingelser, eller nekte prosjektet gjennomført.

Ved avslag på søknaden, kan områdekonsesjonæren fremme en ny søknad etter prosedyrene som er fastsatt i vilkår til områdekonsesjonen.

NVEs avgjørelse kan påklages til Olje- og energidepartementet innen 3 uker fra det tidspunkt underretning er kommet fram til parten, jf forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

3.3 Bygging av anlegg ut over eget område

Normalt skal et nettselskap med områdekonsesjon selv bygge ut nett og levere energi til abonnenter innenfor konsesjonsområdet. I spesielle tilfeller kan det imidlertid være hensiktsmessig at naboverket forsyner enkelte eller et fåtall abonnenter. For slike tilfeller gjelder følgende regelverk:

1. Nettselskap med områdekonsesjon gis adgang til å inngå avtale med naboselskapet om at det overtar forsyning av en eller et fåtall abonnenter når dette finnes hensiktsmessig.
2. Det forutsettes å fremgå klart av avtalen at forpliktelsene som nettselskapet med områdekonsesjon har, skal ivaretas av naboselskapet. Dette gjelder forpliktelser overfor myndigheter, grunneiere, andre berørte og abonnenter i henhold til konsesjonen. Avtalen bør også ha med bestemmelse om hvordan partene skal forholde seg ved eventuelt fremtidig behov for utvidelse av abonnenttallet og forsterkning av forsyningen i det aktuelle området.
3. Avtale som er inngått etter pkt.1. oversendes NVE av den avtalepart som har områdekonsesjon for det område avtalen gjelder. NVE forbeholder seg rett til å be om endringer av avtalen, eller til å underkjenne avtalen og be om at søknad om endring av konsesjonsgrensene innsendes. Dersom partene ikke har mottatt annen beskjed fra NVE innen 4 uker etter at avtalen er oversendt, kan den ansees som godkjent.
4. Det nettselskapet som har påtatt seg forsyning i henhold til pkt. 1 ovenfor, forelegger planer for nye anlegg for berørte instanser og parter både innen eget område og i det området avtalen gjelder for. Samtidig orienteres de som berøres av planene om avtale som er inngått i henhold til pkt.1.

Litteraturliste

- [Energiloven](#), LOV 1990-06-29 nr 50.
- [Energilovforskriften](#), FOR 1990-12-07 nr 959
- [Forskrift om energiutredninger](#) av 01.01.03.
- [Forskrift om elektriske forsyningsanlegg](#), 20.12.05 (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er ansvarlig myndighet).
- [Elektromagnetiske felt og helse](#). Statens Strålevern hefte 22 del 1 – 3
- [Kabel som alternativ til luftledning](#). KTE-notat 42/03 og 23/04.
- [Temaveiledning om Elektriske anlegg og kraftledninger](#), melding HO – 3/99, Statens byggt tekniske etat.
- [Veiledning til forskrift om saksbehandling og kontroll av byggesaker](#), Statens byggt tekniske etat.
- Estetikk, landskap og kraftledninger. Kraft og miljø nr. 22, nov. 1996 av Berg
- Estetiske hensyn ved valg av kraftledningsmaster NVE rapport 16/98 av Widenoja og Hemstad
- Kraftledninger og fugl. Rapport 1995 av Bevanger.
- [Fugler og kraftledninger – metoder for å redusere risikoen for kollisjoner og elektrokusjon](#). NOF rapport 2/04.
- [Hensynet til kulturminner og kulturminner ved etablering av energi- og vassdragsanlegg](#). NVE veileder 2/04.
- [Miljøtilsyn ved vassdragsanlegg](#). NVE veileder 2/05.
- [Arealplanlegging i tilknytning til vassdrag og energianlegg](#). NVE veileder 3/99 av Skauge.

- [Konsesjonsbehandling av vannkraftsaker](#). NVE veileder nr. 1/98.